

ZRÓWNOWAŻONE RYBOŁÓWSTWO W ARKTYCE

Wkład programu MSC w realizację Dekady Nauk o Oceanie dla Zrównoważonego Rozwoju ONZ

Oceany odgrywają kluczową rolę dla życia na Ziemi. Niestety z powodu działań człowieka znajdują się pod rosnącą presją. Oprócz degradacji siedlisk oraz zanieczyszczenia, największe zagrożenie dla ekosystemów morskich stanowi przetłowień, które obecnie dotyczy ponad 1/3 światowych stad ryb.

W trosce o przyszłość oceanów oraz ich żywych zasobów, w 1997 r. powstała niezależna, międzynarodowa organizacja pozarządowa MSC (Marine Stewardship Council). Wraz z naukowcami, rybakami oraz organizacjami ekologicznymi, MSC opracowało standardy środowiskowe w zakresie zrównoważonego rybołówstwa. Działania MSC obejmują wyróżnianie odpowiedzialnych praktyk rybackich certyfikatem MSC, certyfikację w łańcuchach dostaw, współpracę z partnerami biznesowymi oraz programy edukacyjne skierowane do konsumentów.

MSC w szczególności wspiera organizacje rybackie dążące do ulepszenia metod zarządzania rybołówstwem poprzez zwiększenie dostępności i jakości danych dotyczących połowu, ochronę podmorskich siedlisk, zrównoważoną eksploatację zasobów, zmniejszenie przyłowu, egzekwowanie zasad kontroli połowów oraz lokalnych porozumień.

Poprzez swoją działalność organizacja MSC wspiera realizację agendy ONZ na lata 2021 – 2030: Dekada Nauk o Oceanie dla Zrównoważonego Rozwoju. W czerwcu 2022 r. MSC opublikowało raport „Fishery Improvement in the Arctic”, który przedstawia w jaki sposób program certyfikacji przyczynia się do rozwoju zrównoważonego rybołówstwa w Arktyce. Raport pokazuje też jak ważnym narzędziem do osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju w zakresie ochrony i zrównoważonego korzystania z żywych zasobów oceanów jest certyfikacja rybołówstw.

Realizacja wyzwań na rzecz zrównoważonego rozwoju

W ramach Dekady Nauk o Oceanie dla Zrównoważonego Rozwoju, określono 10 wyzwań (Challenges) oraz 7 poświadczonych rezultatów podjętych działań (Outcomes). Wdrożenie w rejonie Arktyki odpowiedzialnych praktyk rybackich, zgodnych z wymogami Standardu Zrównoważonego Rybołówstwa MSC, bezpośrednio przyczynia się do realizacji 2 z postawionych wyzwań (Challenge 4 i 9) oraz związanego z nimi rezultatu (Outcome 3):

Rozwój zrównoważonej i sprawiedliwej gospodarki morskiej

Umiejętności, wiedza i technologia dla wszystkich

Zdrowy ocean zapewniający źródło pożywienia i zrównoważona gospodarka zasobami morskimi

Osiągnięcie pożądanego rezultatu poprzez realizację powyższych wyzwań, najlepiej obrazuje wpływ programu certyfikacji MSC na rozwój zrównoważonego rybołówstwa na obszarach połowowych Arktyki. Poniżej przedstawiamy kluczowe obszary działań wskazane w raporcie.

Poszerzenie wiedzy o gatunkach

Rozpoznanie luk w dostępnej wiedzy na temat połowianych gatunków ryb i owoców morza, w trakcie procesu certyfikacji, pozwala rybołówstwom na efektywniejsze gromadzenie danych. Przykładem jest grenlandzkie rybołówstwo taszy (*Cyclopterus lumpus*), którego ocena zgodności ze Standardem MSC znacząco zwiększyła wiedzę na temat struktury stada oraz różnic geograficznych w produktywności populacji. To z kolei wyznaczyło drogę do lepszego zarządzania zasobami tego gatunku.

Ochrona siedlisk morskich

W celu ochrony cennych siedlisk morskich, kluczową rolę odgrywa określenie ich rozmieszczenia. Rybołówstwa posiadające certyfikat MSC wspierają badania tych

wrażliwych miejsc, tak aby mogły być lepiej chronione w przyszłości. Tego typu działania prowadzi m.in. norweskie rybołówstwo dorsza czarnego (*Pollachius virens*) z północno-wschodniej Arktyki. Aby wykluczyć potencjalny wpływ na zimnowodne rafy koralowe, rybołówstwo przeprowadziło mapowanie rozmieszczenia raf, a zgromadzone dane przekazało instytucji naukowej prowadzącej program ochrony tych siedlisk.

Zrównoważona eksploatacja zasobów morskich

Odpowiedzialne korzystanie z żywych zasobów oceanów stanowi podstawę dla zapewnienia ciągłej opłacalności rybołówstwa. Do działań mających na celu poprawę zarządzania wśród certyfikowanych rybołówstw, należy m.in. opracowanie strategii kontroli połowów przez grenlandzkie rybołówstwo taszy czy zmniejszenie poziomu niepewności dla danych biologicznych wykorzystywanych w procesie oceny norweskiego rybołówstwa dorsza czarnego.

Udoskonalanie metod gromadzenia danych

Dane zbierane przez rybaków są kluczowe dla zrozumienia wpływu prowadzonej działalności połowowej. Udoskonalenie metod zbierania danych na temat molwy i brosmy w norweskim rybołówstwie dorsza czarnego w obszarze Arktyki, przyczyniło się do usprawnienia monitoringu przyłowu i pozwoliło na opracowanie skutecznego planu zarządzania dla tych dwóch gatunków.

Przyłów gatunków niebędących celem połowu

Przyłów jest dobrze znanym problemem w rybołówstwie, lecz z wystarczającą wiedzą, jego wpływ na morskie zwierzęta może być zminimalizowany. W norweskim rybołówstwie dorsza czarnego udoskonalone programy zbierania prób, wykazały mniejszą ilość przyłowu gatunków współwystępujących.

Zasady kontroli połowów i porozumienia

Egzekwowanie zasad kontroli połowów oraz skuteczne porozumienie państw nadbrzeżnych, umożliwia rybakom efektywne zarządzanie rybołówstwem, a co za tym idzie zabezpieczenie roli danego gatunku w ekosystemie. Przykładem rybołówstwa prezentującego najlepsze praktyki jest islandzkie rybołówstwo gromadnika (*Mallotus villosus*), które uzyskało certyfikat MSC bez dodatkowych warunków.

Pełna wersja raportu dostępna jest [TUTAJ](#)